

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การใช้สื่อเพื่อการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้านการปฏิรูป การศึกษาของสำนักงานปฏิรูปการศึกษา” ผู้วิจัยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research Method) โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และการศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ในกลยุทธ์การใช้สื่อเพื่อการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและรับฟังความคิดเห็นของสำนักงานปฏิรูปการศึกษา ซึ่งมีวิธีในการศึกษาวิจัย ดังนี้

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มี 3 ประเภทด้วยกัน คือ

1) แหล่งข้อมูลบุคคล สัมภาษณ์ผู้บริหารและผู้ที่ได้รับผิดชอบทางด้าน งานรับฟังความคิดเห็นและประชาสัมพันธ์

- สุวิจิตร ศาตะมาน อดีตผู้อำนวยการกลุ่มงานประชาสัมพันธ์
- สุภาวดี จันทะดี ผู้อำนวยการกลุ่มงานประชาสัมพันธ์และ รับฟังความคิดเห็น
- สมหมาย ปาวิจฉัตต์ บรรณารักษ์อาวุโส หนังสือพิมพ์มติชน
- ดวงพร สัจจาพิทักษ์ หัวหน้าฝ่ายจัดรายการ สถานีวิทยุโทรทัศน์ แห่งประเทศไทย ช่อง 11 รับผิดชอบการ จัดสรรเวลาในการออกอากาศทางสถานี และจัดสรรพื้นที่ให้กับทาง ส.ป.ศ.
- ศุภพร สาครบุตร เป็นผู้รับผิดชอบในการผลิตรายการสด “กรองสถานการณ์” ร่วมกับบริษัทเอกชน กำหนดประเด็นเนื้อหาในการนำเสนอ และ ดูแลการผลิตรายการทั้งหมด

2) แหล่งข้อมูลเอกสาร ได้แก่

2.1 วารสาร “สารสำนักงานปฏิรูปการศึกษา” เป็นสิ่งพิมพ์ที่เผยแพร่ ข่าวสารความเคลื่อนไหวในการดำเนินงานของสำนักงานปฏิรูปการศึกษา

2.2 หนังสือพิมพ์มติชน ไทยโพสต์ สยามรัฐ ผู้จัดการรายวัน กรุงเทพ-
ธุรกิจ

2.3 วารสาร “สถานปฏิรูป” เป็นนิตยสารรายเดือนด้านการศึกษาที่
จัดพิมพ์ขึ้นโดยมูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์ โดยจะมีคอลัมน์ “ความเคลื่อนไหวของ ส.ป.ศ.” ลงตีพิมพ์
เพื่อประชาสัมพันธ์ความเคลื่อนไหวในการดำเนินงานของ ส.ป.ศ. เป็นระยะ ๆ

2.4 แผ่นพับเผยแพร่ข้อมูลของสำนักงานปฏิรูปการศึกษาที่พิมพ์แจกให้
กับผู้สนใจ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล จะดำเนินการตามประเภทของข้อมูลดังนี้

1. ข้อมูลประเภทบุคคล

โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) เพื่อให้ได้คำตอบ
ด้านกลยุทธ์การใช้สื่อชนิดต่าง ๆ เพื่อการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้านการปฏิรูปการศึกษาและการ
รับฟังความคิดเห็นของสำนักงานปฏิรูปการศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้สื่อดังกล่าว ปัญหา
เรื่องของแนวความคิดด้านการปฏิรูปการศึกษา ว่าแท้จริงแล้วปฏิรูปตรงจุดใด มีปัญหาในทาง
ปฏิบัติอย่างไร รวมไปถึงประเด็นในเรื่องของการมีส่วนร่วมของสื่อมวลชน โดยการบันทึกเทป
การสัมภาษณ์จากแหล่งข้อมูลบุคคลต่าง ๆ ไว้ แล้วจึงนำมาถอดเทปในภายหลัง ซึ่งจะช่วยให้
สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้อย่างละเอียดครบถ้วน

2. ข้อมูลประเภทเอกสาร

ทำการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

- “สารสำนักงานปฏิรูปการศึกษา” ฉบับที่ 9 เดือนกันยายน 2543 ถึง
ฉบับที่ 24 เดือนเมษายน 2544

- “สถานปฏิรูป” ฉบับที่ 25 เดือนเมษายน 2543 ถึง ฉบับที่ 43 เดือน
ตุลาคม 2544

- หนังสือพิมพ์ “มติชน” ฉบับวันจันทร์ที่ 3 กรกฎาคม 2543 ถึง วันจันทร์
ที่ 30 เมษายน 2544

- ภาคผนวก 9 : รายละเอียดการดำเนินงานของสำนักงานปฏิรูปการ
ศึกษาและข้อมูลที่สำคัญ, รายงานการประชุมเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาดำเนินการตาม
บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยนี้ ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ข้อมูลในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. นำเสนอเชิงบรรยายเกี่ยวกับองค์กรและการดำเนินงานด้านการประชาสัมพันธ์ของสำนักงานปฏิรูปการศึกษา
2. วิเคราะห์กลยุทธ์การใช้สื่อในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและการรับฟังความคิดเห็นตอบกลับจากประชาชนของสำนักงานปฏิรูปการศึกษา
3. วิเคราะห์วัตถุประสงค์และเป้าหมายในการสื่อสาร
4. วิเคราะห์ถึงบทบาทของสื่อมวลชนในการมีส่วนร่วมด้านการปฏิรูปการศึกษา
5. วิเคราะห์ปัญหาที่เป็นอุปสรรคของการปฏิรูปการศึกษา

ระยะเวลาที่ศึกษา

การศึกษาวิจัยหัวข้อ การใช้สื่อเพื่อการเผยแพร่ข้อมูลและรับฟังความคิดเห็นของประชาชนด้านการปฏิรูปการศึกษาของสำนักงานปฏิรูปการศึกษา (ส.ป.ศ.) ในครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงกลยุทธ์ โดยข้อมูลที่ทำการศึกษารวบรวมได้จากการค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้อง (Review Literature) และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) จากผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการศึกษาดังแต่ช่วงเดือนกันยายน พ.ศ. 2544 ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2545

การนำเสนอข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “การใช้สื่อเพื่อการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้านการปฏิรูปการศึกษาของสำนักงานปฏิรูปการศึกษา” เป็นการศึกษาเชิงภาพ ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลด้วยวิธีการพรรณนาความ (Descriptive method) โดยนำเสนอข้อมูลดังนี้

1. นำเสนอข้อมูลด้านองค์กรและการดำเนินงานด้านการประชาสัมพันธ์ของสำนักงานปฏิรูปการศึกษาว่ามีลักษณะอย่างไร
2. นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับกลยุทธ์การใช้สื่อในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและรับฟังความคิดเห็นตอบกลับจากประชาชนของสำนักงานปฏิรูปการศึกษาว่ามีกลยุทธ์อย่างไร มีวัตถุประสงค์ในการสื่อสารอย่างไร และมีการเลือกใช้สื่ออะไรบ้าง
3. นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทของสื่อมวลชนในการมีส่วนร่วมด้านการปฏิรูปการศึกษา
4. นำเสนอประเด็นปัญหาที่เป็นอุปสรรคให้การปฏิรูปการศึกษาไม่สัมฤทธิ์ผล